

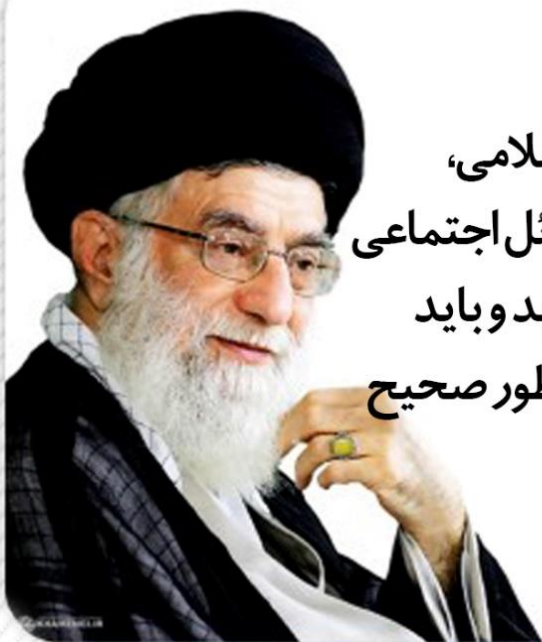
فلسفه مقدمه

نخستین مدرسه تابستانه فلسفه برای علوم اجتماعی

دفتر اندیشه مطهر واحد جهاد علمی بسیج دانشجویی

دانشکده معارف اسلامی و مدیریت

دانشگاه امام صادق (علیه السلام) | تابستان ۱۳۹۸

حضرت امام خامنه‌ای (مدظله‌العالی):

شهید مطهری (ره) در میان فلاسفه معروف اسلامی، تنها فردی است که دیدگاه فلسفی او به مسائل اجتماعی و سیاسی و حتی مسائل زندگی تسری می‌یابد و باید این ویژگی منحصر به فرد استاد مطهری به طور صحیح معرفی شود.

(۱۳۸۵/۰۲/۱۰)

فلسفه مقدمه

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

دانشگاه امام صادق (ع) به عنوان یک دانشگاه انقلابی در راستای ایجاد تمدن نوین اسلامی، دروس اندیشه اسلامی خود را مبتنی بر آثار شهید مطهری (ره) قرار داده است، و دانشجویان در مطالعه آثار شهید مطهری (ره) به عنوان یک فیلسوف اسلامی در طی ۴ ترم، مواجهه غیرمستقیم فلسفی با اندیشه این متفکر داشته اند. در راستای تعمیق اندیشه شهید مطهری (ره) و امتداد اجتماعی اندیشه فلسفی این متفکر اسلامی بر این آمدم تا «مدرسه تابستانه فلسفه برای علوم اجتماعی» را مبتنی بر آثار شهید مطهری (ره) برگزار کنیم.

این دوره توسط دفتر اندیشه مطهر واحد جهاد علمی بسیج دانشجویی دانشگاه امام صادق (ع) با حمایت و همکاری معاونت پژوهشی دانشکده معارف اسلامی و مدیریت در تاریخ ۱۳ الی ۱۸ تیرماه ۱۳۹۸ در محل دانشگاه امام صادق (ع) برگزار شد.

مخاطبین دوره، ۱۶ نفر از دانشجویان دانشگاه امام صادق (ع) (۹ نفر از رشته معارف اسلامی و مدیریت و مابقی از رشته های معارف اسلامی و اقتصاد، حقوق، الهیات و علوم سیاسی) هستند که یک دور آثار استاد مطهری (ره) را در قالب طرح مطالعاتی اندیشه اسلامی دانشگاه سپری کرده اند.

فلسفه مقدمه

معرفی اساتید:

دکتر مرتضی جوانعلی آذر

عضو هیئت علمی گروه معارف اسلامی و مدیریت دولتی دانشگاه امام صادق (ع)

عضو کمیته علمی مرکز نوآوری و ایده پردازی علوم انسانی اسلامی

مؤلف کتاب «سیمای سازمان از نگاه اسلام در پرتو استعاره امانت»

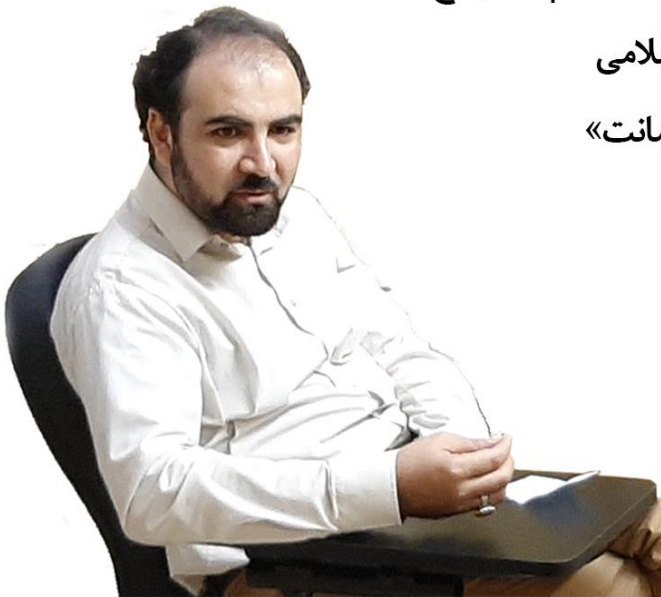
ناشر: انتشارات دانشگاه امام صادق (ع)

حوزه‌های مطالعاتی و پژوهشی

مطالعات ناظر به حوزه مبانی علوم انسانی اسلامی،

مطالعات اسلامی در حوزه سیاستگذاری،

مطالعات اسلامی در حوزه اداره بخش عمومی.

دکتر ابراهیم خانی

دکتری فلسفه اسلامی گرایش حکمت متعالیه از دانشگاه اصفهان، ۱۳۹۷

عضو هیئت علمی گروه فرهنگ و تمدن دانشگاه امام صادق (ع)

عضو هیئت علامه طباطبایی مرکز رشد دانشگاه امام صادق (ع)

برخی از آثار ایشان:

کتاب: جامعه‌شناسی متعالیه، هستی‌شناسی حیات‌های اجتماعی

بر اساس فلسفه و عرفان اسلامی، ۱۳۹۵، انتشارات دانشگاه امام صادق (ع)

مقاله: تبیین ساختار وجودی تمدن مهدوی بر اساس الگوی رابطه نفس و بدن

از منظر فلسفه و عرفان اسلامی

فصلنامه علمی پژوهشی مشرق موعود، شماره ۳۴، ۱۳۹۴

فلسفه مقدمه

معرفی منبع آموزشی دوره :

کتاب آموزش فلسفه مقدماتی مبتنی بر آثار شهید مطهری (ره)

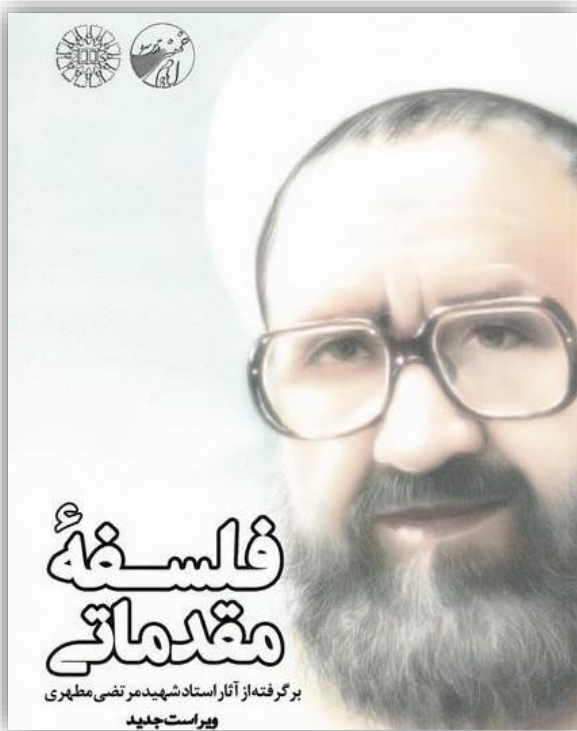
وجه ممیزه این منبع از سایر منابع آموزشی فلسفه این است که متن این کتاب، جز در مواردی اندک شمار، که در پانویس به آن‌ها اشاره شده، تقریر استاد شهید مرتضی مطهری (ره) است؛ با این تفاوت که عبارات از سبک گفتاری به نوشتاری تبدیل و موارد تکراری ملال‌آور حذف گردیده و در مواردی نیز در تقدم و تاخر مطالب تصرف شده است. افزون بر این، تبویب و تنظیم مباحث از جناب آقای استاد عبدالرسول عبودیت؛ گردآورنده کتاب میباشد.

این کتاب یک دوره فشرده فلسفه است که شامل امور عامه، الهیات و طبیعیات است که در چهل فصل تنظیم شده. با توجه به سادگی تقریر متن و نگارش به زبان فارسی، از همه متون مشابه برای آغاز آموزش فلسفه مناسب‌تر است.

عنوانهای فصل‌های این اثر بدین قرارند:

احکام مفهوم وجود، احکام حقیقت وجود، احکام عدم، ادراک، مواد ثلاث، علیت، مقولات، تغییر، ذات الهی، صفات الهی و افعال الهی

این کتاب متأثر از نوع نگاه استاد مطهری (ره) به فلسفه است و به اعتقاد ایشان، فلسفه از دانش‌هایی است که تصور مسائل آن غالباً مشکل‌تر از اثبات آنهاست بر خلاف هندسه اقلیدسی که اثبات مسائل آن مشکل‌تر از تصور آنهاست.

فلسفه مقدمه

استاد بر اساس این اعتقاد، از کسانی هستند که تصویر مسائل فلسفی را مهم می‌شمارند و آن‌ها را به خوبی توضیح می‌دهند.

به علاوه، ایشان در هنگام توضیح استدلال نیز غالباً مقدمات استدلال را تفکیک کرده و در صورت لزوم هر یک را جداگانه و مشروح بررسی می‌کنند. در یک کلام استاد مطهری (ره) تقریری روان و مشروح و روشی نسبتاً تحلیلی دارد که برای کسانی که می‌خواهند فلسفه را آغاز کنند مفید است.

با وجود این هیچ یک از کتاب‌های فلسفی استاد کتاب درسی نیست. از این رو، نگارنده سعی نموده از مجموعه آثار فلسفی استاد، کتابی درسی به نام فلسفه مقدماتی تهیه کند تا علاقه‌مندان فلسفه بتوانند فراگیری فلسفه اسلامی را با کتابی با زبان فارسی و با نگارشی روان و با تقریری مشروح و نسبتاً تحلیلی از استادی خیره آغاز کنند.

مخاطبین در این دوره به فراخور ظرفیت زمان برگزاری، ۱۷ فصل از ۴۶ فصل این کتاب ارزشمند را تحت نظر استاد بزرگوار آموزش دیده و در قالب ۲ گروه مباحثه در هر روز به بحث و تبادل نظر حول مباحث تدریس شده پرداختند.

فلسفه مقدمه

گزارش برنامه آموزشی دوره :

الف افتتاحیه:

جلسه	استاد	عنوان	موضوعات مورد بحث
۱		تشویق	<ul style="list-style-type: none"> تأثیر مطالعه فلسفه در بلندمدت تفاوت رویکرد آن‌هایی که فلسفه خوانده‌اند و آن‌هایی که نخوانده‌اند
		تحدیر	<ul style="list-style-type: none"> رویکرد ابزاری در مطالعه فلسفه در راستای فهم صحیح علوم اجتماعی لزوم جلوگیری از افراط در مطالعه فلسفه
	دکتر مرتضی جوانعلی آذر (معاون محترم پژوهشی دانشکده)	رویکردهای مختلف آموزش علوم اجتماعی اسلامی و جایگاه فلسفه در آن‌ها	<ul style="list-style-type: none"> دو رویکرد مستقیم و غیرمستقیم در آموزش علوم اجتماعی در دانشگاه امام صادق (ع) علوم اجتماعی با رویکرد گزینشی غیر-مستقیم مبتنی بر نظام فکری و آثار شهید مطهری (ره) ارائه می‌شود پیش‌نیاز اسلام‌شناسی، فلسفه است ذکر ساحات مختلف شناختی و دلالت-های علوم اجتماعی از هر کدام

فلسفہ مقدمائے

فلسفه مقدمه

ب تدریس:

موضوعات مورد بحث	عنوان	استاد	جسله
<ul style="list-style-type: none"> تفاوت فلسفه خواندن (به عنوان رشته تحصیلی) و فلسفه دانستن (درکنار و برای سایر علوم اجتماعی) قصد ما تنها آموزش فلسفه به صورت الهام بخش آن است 	مقدمه	دکتر ابراهیم خانی	۲
<ul style="list-style-type: none"> فلسفه اولی نسبت فلسفه با سایر علوم 	چیستی	"	۳
<ul style="list-style-type: none"> رابطه دین، کلام، عرفان و فلسفه تاریخچه فلسفه آموزی 	چرایی	"	۴
<ul style="list-style-type: none"> ارائه دیدگاه جهان شمول فلسفه و حقیقت یا اعتباری بودن تشخیص و تبیین پیش فرض های علمی خود در رشته تحصیلی در عوض پذیرش پیش فرض های علوم اجتماعی غربی 	ثمرات	"	۵
<ul style="list-style-type: none"> تفاوت بین موضوع علم و موضوع مسائل علم وجود موضوع علم فلسفه 	موضوع علم فلسفه	"	۶
<ul style="list-style-type: none"> وجود و ماهیت ماهیت و وجود هر دو خارجی هستند 	چیستی وجود	"	۷
<ul style="list-style-type: none"> اصالت وجود و اعتباریت ماهیت 	اصالت وجود	"	۸

فلسفه مقدمه

<ul style="list-style-type: none"> • ثمرات تفکر اصالت وجود • دنیا نهایت اصالت ماهوی است • فطرت بر اساس اصالت وجود است • اصالت وجود یک سبک زندگی و مجموعه رفتاری است • زندگی؛ طی مسیر اصالت الوجودی است 	تفکر اصالت الوجودی	دکتر ابراهیم خانی	۹
<ul style="list-style-type: none"> • نظرات در مورد اصالت وحدت و اصالت کثرت به صورت طیفی از اصالت وحدتی ترین ها تا اصالت کثرتی ترین ها از تمامی قشرها دسته بندی می شود • حکمت متعالیه ادعا می کند هم وحدت واقعی است و هم کثرت را واقعی می داند • تشکیک وجود راه حکمت اسلامی برای نزدیک شدن به نگاه اسلام • اسفار اربعه در بررسی اصالت وجود و کثرت و وحدت ها 	وحدت و کثرت	"	۱۰
<ul style="list-style-type: none"> • فیلسوف فیلسوف نمی شود مگر قواعد ذهن را بشناسد • مبتنی بودن سایر ساحات بر ادراک • تاریخچه بحث در فلسفه غرب • تاریخچه بحث در فلسفه سنتی اسلام 	هستی شناسی ادراک	"	۱۱

فلسفه مقدمه

<ul style="list-style-type: none"> • مطابقت ماهیت وجود ذهنی و وجود خارجی بدیهی است • در اینکه وجود ذهنی چیست بحث است • فخر رازی می گوید وجود ذهنی خودش وجودی جداگانه نیست • انسان، خالص بودن، ناطق بودن 	وجود ذهنی	دکتر ابراهیم خانی	۱۲
<ul style="list-style-type: none"> • حمل ذاتی (حمل بر مفهوم) • حمل شایع (حمل بر مصداق) • در تعریف باید مفهوم را رساند نه اینکه مصداق را اختیار کنیم • فلسفه راه جلوگیری از خلط‌های رایج حمل شایع و حمل ذاتی در علوم اجتماعی 	انواع حمل	"	۱۳
<ul style="list-style-type: none"> • ادراک حسی • ادراک خیالی (مثالی) • ادراک عقلی • فلسفه و پر کردن خلا ادراکات عقلی رشته‌های مختلف 	انواع ادراک	"	۱۴

فلسفہ مقدمائے

فلسفه مقدمه

ج مباحثه:

در راستای فهم عمیق تر و تثبیت آموخته‌های مخاطبین دوره، جلسات مباحثه‌ی مطالب هر روز در قالب دو گروه مباحثه با حضور سرگروه‌هایی آشنا به فلسفه برگزار شد.

این جلسات در پایان کلاس‌های هر روز برگزار شده و شامل فعالیت متن‌خوانی، پرسش و پاسخ از متن، ارائه مطالب تدریس شده استاد و بحث و تبادل نظر بر روی آن‌ها بوده‌است.

گروه مباحثه شماره ۱

سرگروه: آقای مسعود عنابستانی
دانشجوی رشته معارف اسلامی و
مدیریت دولتی ورودی سال ۹۱

گروه مباحثه شماره ۲

سرگروه: آقای محسن جوهری
دانشجوی رشته معارف اسلامی و
فرهنگ و ارتباطات ورودی سال ۹۱

فلسفه مقدمه

د اختتامیه:

جلسه	ارائه	عنوان	موضوعات مورد بحث
۱۵	محمد مهدی فلاح تفتی (مسئول دفتر اندیشه مطهر)	علت محوریت شهید مطهری (ره) در این دوره	<ul style="list-style-type: none"> جاری سازی فلسفه در متن اجتماع با نیاز سنجی و پاسخ مناسب و متناسب سطح فکری مخاطب
		رویکرد تمدنی در آموختن فلسفه	<ul style="list-style-type: none"> لزوم یافتن جایگاه فلسفه در مسیر تمدن سازی اسلامی توسط هر فرد متناسب با علایق و اهداف
		کاربردی آموختن و به کار بستن	<ul style="list-style-type: none"> فلسفه را نه برای فلسفه بلکه برای به-کار بستن در علوم اجتماعی بیاموزیم برای کاربردی کردن باید مطالب را کاربردی فهم کرده و بیاموزیم
		تداوم دوره	<ul style="list-style-type: none"> ادامه مباحث کتاب در قالب کلاس‌های آخر هفته بررسی دلالت‌های فلسفی علوم اجتماعی به تناسب رشته‌ی مخاطبین

فلسفه مقدمه

در صورت نیاز به کسب اطلاعات تکمیلی، پیگیری دوره مجازی مدرسه تابستانه و ثبت نام در تداوم آموزشی طرح می توانید با مسئول برگزاری دوره ارتباط برقرار نمایید.

محمد جانثاری

۰۹۲۱۰۹۱۶۲۸۶

معارف اسلامی و مدیریت دولتی ۹۶

مسئول سطح ۱ مربیان دفتر اندیشه مطهر واحد جهاد علمی بسیج دانشجویی

در پایان از لطف دوستان عزیزمان در کادر اجرایی دوره که با زحمات خود به برگزاری بهتر دوره کمک نمودند، صمیمانه متشکریم.

آقای علی خوشنیت (مسئول مالی)

آقایان امیرحسین حاجیان و مرتضی نیازی (تیم تدارکات)

آقایان امیرحسین حسینزاده و محمدصادق غضنفری (تیم پشتیبانی)

